

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/6/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120200635
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2120200635.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: F. R., nar. XX.XX.XXXX, toho času bytom u matky, zastúpená procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, dieťa rodičov: matky M. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXXX/XA, M., zastúpenej: Advokátska kancelária LYSO & PARTNERS spol. s r. o., so sídlom Nám. Sv. Michala 30/27, Hlohovec a otca A. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX, zastúpeného: advokátska kancelária Sidor a partneri, s. r. o., so sídlom Železničná 4/A, Hlohovec, o návrhu matky na zmenu úpravy výkonu práv a povinností rodičov k maloletemu dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 4. septembra 2020, č.k. 40P/3/2020-67, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok ruší a vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie výrokom I. zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky, výrokom II rozhodol, že obaja rodičia budú oprávnení a povinní zastupovať ju a spravovať jej majetok v bežných veciach, výrokom III uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej F. sumou 120 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, výrokom IV rozhodol, že súd styk otca s maloletou neupravuje, výrokom V určil, že daňový bonus a prídavok na dieťa maloletú F. si bude uplatňovať matka, výrokom VI určil, že týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 17P/27/2014 - 290 zo dňa 10.03.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 23CoP/34/2016 - 406 zo dňa 28.11.2016 v časti týkajúcej sa úpravy práv a povinností rodičov k maloletej F. a napokon výrokom VII rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ust. § 24 ods. 4, § 26, § 36, § 43 ods. 1 § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine) ako aj článkom 5 základných zásad Zákona o rodine, vecne tým, že z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že podaný návrh matky je v celom rozsahu dôvodný. Matka sa domáhala zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej tak, že žiadala maloletú zveriť do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazat výživným v sume 120 eur mesačne s odôvodnením, že striedavá osobná starostlivosť upravená na čas po rozvode manželstva rodičov maloletej, už nezohľadňuje záujem maloletej, princípy a výhody rovnocenného kontaktu s oboma rodičmi úplne vymizli. Otec si svojvoľne zamieňal páry a nepáry týždeň s úmyslom neodovzdať maloletú matke, vyhováral sa na vôľu maloletej. V auguste 2019 maloletá odmietla ísť k matke s tým, že chce ešte zostať u otca a matka v dobrej vôli vyhovieť maloletej sa s otcom dohodla, že ju nechá o týždeň dlhšie a taký istý čas ju potom nechá otec u matky. Tento čas sa predĺžil o tri týždne a keď sa maloletá ani potom k matke nechcela vrátiť, otec sa matke vysmieval a táto bola nútená dňa 20.08.2019 oznámiť vec na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny a na OO PZ v Hlohovci. Následne sa maloletá striedala podľa rozsudku do dňa, keď sa vyjadрила matke, že

sa otca bojí, uviedla, že jej bránil kontaktovať matku aj vtedy, keď sama na neho naliehala, že chce ísť k matke, zobral jej telefón, prikázal jej zostať v izbe ako trest a blokoval jej kontakt na matku v telefóne. Otec sa pokúsil prísť za dieťaťom do školy, kde vyvolal konflikt, ktorým ohrozoval matku maloletej a maloletú, ktorá sa odvtedy bojí otca ešte viac a odmieta k nemu ísť. Striedavá starostlivosť tak vytvára zbytočné konflikty a tlak na psychiku maloletej. Otec s návrhom nesúhlasil.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že nastala podstatná zmena pomerov na strane účastníkov, pre ktorú je potrebné zmeniť súdom schválenú dohodu rodičov o výkone ich osobnej starostlivosti striedavo a zveriť dieťa do výlučnej osobnej starostlivosti jedného z nich, pričom maloletá F. si na to vybrala matku. Maloletá F. uviedla súdu dňa 31.08.2020, že striedavá starostlivosť oboch rodičov s menením domácností jej už dlhšie nevyhovovala. Počas letných prázdnin, kedy nemala povinnosti voči škole, preto začala porovnávať domácnosti rodičov za účelom ustálenia si, v koho osobnej starostlivosti by rada trávila väčšinu času a v septembri 2019 sa definitívne rozhodla pre matku. Maloletá je aj v súčasnosti spokojná s výberom, a po udalostiach, ktoré sa udiali v prvej polovici septembra 2019 a neskôr počas zimného konfliktu rodičov, sa uistila o správnosti svojho výberu. Súd dôvodil, že rozhodovacia činnosť ustálila, že rešpektovanie, resp. prihliadnutie k praniu samotného maloletého dieťaťa, možno za splnenia určitých predpokladov „považovať za zásadné vodítko pri hľadaní najlepšieho záujmu“ maloletého. Konštatoval, že už v čase pôvodného súdneho konania v roku 2016 obaja rodičia v odvolacom konaní uviedli, že striedanie na týždeň spôsobuje F. problémy, pričom súd považoval striedavú starostlivosť za vhodnú. Odvtedy však uplynuli viac ako tri roky, počas ktorých maloletá, hoci jej táto forma starostlivosti nevyhovovala, v tejto forme striedania existovala, aby ani jednému z rodičov neublížila a to až do okamihu, kedy si (zrejme) uvedomila, že má právo si určiť spôsob svojho života a nie stavať záujem rodičov nad svoje vlastné potreby. Je namieste, aby konečne obaja rodičia prihliadli aj na jej záujem. Maloletá F. má stále rada oboch rodičov, ale v septembri 2019 už ako 11ročné dieťa na začiatku dospievania sa rozhodla vyjadriť svoj názor, ktorý si formovala počas letných prázdnin striedavo v prospech otca a potom v prospech matky a s odstupom jedného roka od udalostí, ktoré nastali v auguste a v septembri 2019, sa napriek vyhláseniam pojatým aj do úradného záznamu dňa 04.09.2019, rozhodla pre osobnú starostlivosť matky, pričom za rozhodné považovala zistenie, že „sa bojí, že keď pôjde k tatinovi, tak ju nedá naspäť k mamine“. Súd nepovažoval za potrebné nariadiť otcom navrhované znalecké dokazovanie na zistenie, či sa ho dcéra naozaj bojí alebo sa ho nebojí, či je manipulovaná resp. ovplyvňovaná matkou, ktorá ju núti preberať jej názory, uviedol, že ak aj súd dospeje k záveru, že dieťa je „zmanipulované“ jedným z rodičov, súd neodníma maloleté dieťa (nasilu) spod vplyvu tohto rodiča, ale v spolupráci so psychológmi, psychoterapeutmi či organizáciami zastrešujúcimi týchto odborníkov vedie „manipulátora“ k tomu aby podporoval budovanie, udržiavanie a rozvíjanie vzťahu maloletého dieťaťa s druhým nedomicilným rodičom. Pokiaľ maloletá F. sa vyjadрила, že si želá čas jej dospievania tráviť (nateraz) v osobnej starostlivosti matky, pričom od septembra 2019 sa nachádza z vlastného rozhodnutia v starostlivosti matky, je povinnosťou otca ako láskavého milujúceho rodiča rešpektovať názor svojho dieťaťa. Pre súd nebolo podstatné zisťovať najpravdepodobnejšiu verziu priebehu udalostí tzv. objektívnej pravdy, t. j. či sa v niektorej časti udalosti odohrali inak ako ich popísala maloletá F., otec, alebo matka, pretože podstatné sú pocity, ktoré v súčasnosti prechováva k otcovi a k matke. Súd mal jednoznačne preukázané (verbalizovaním pri zisťovaní jej názoru ako aj pozorovaním pri odovzdávaní dieťaťa po skončení zisťovania jej názoru dňa 31.08.2020, keď z vynútenej náruče otca ako nie želaného fyzického kontaktu sa pri podpore súdom na chodbe súdu maloletá F. schovala do náručia matky, usmiala sa a v jej spoločnosti opustila budovu súdu), že maloletá F. toho času uprednostňuje matkinu náruč, je v nej uvoľnená, usmievavá a považuje matku za svoju ochrankyňu. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd na názor maloletého dieťaťa prihliadol, zohľadnil jeho rozumovú a emocionálnu vyspelosť a dospel k záveru, že maloletá F. bude mať v osobnej starostlivosti matky vytvorené nielen vhodné podmienky na jej vývin, keď matka je schopná zaistiť uspokojovanie fyzických, vzdelávacích, emocionálnych, materiálnych a iných potrieb maloletej F., ale v osobnej starostlivosti matky bude mať maloletá F. vytvorené aj vhodné podmienky na obnovenie väzby k otcovi. Matka bola schopná (aj ochotná) dohodnúť sa s otcom na pravidelnom stretávaní sa s dcérou každú nedeľu v reštaurácii priamo na pojednávaní a tým neformálne pracovať na obnovení vzťahu dieťaťa s otcom. Bol to naopak otec, ktorý na otázku súdu, či je ochotný pracovať na náprave svojho vzťahu s dcérou verbalizoval, že on nemá na čom pracovať (vo význame na jeho strane nenastala žiadna chyba, dieťa potrebuje psychológa na vymanenie sa spod vplyvu manipulátora matky). V časti zastúpenia maloletého dieťaťa a spravovania jeho majetku súd prvej inštancie nemenil pôvodný rozsudok a ponechal obom rodičom oprávnenie a povinnosť plniť si rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu v bežných veciach. Súd tiež považoval za potrebné určiť otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej F. sumou 120 eur mesačne, keď mal za

to, že táto výška zodpovedá možnostiam a schopnostiam otca. Pokiaľ ide o styk otca s maloletou, tento súd neupravil, nakoľko mal súd za to, že i v tejto časti je potrebné prihliadnuť na pranie maloletej F., ktorá deklaruje, že má z otca strach, a zároveň je pripravená sa s ním stretávať v prítomnosti matky na verejnosti. Súd zohľadnil aj dohodu rodičov uzavretú na pojednávaní za účelom obnovy vzťahu otca s dieťaťom a mal za to, že je potrebné, aby otec sám začal pracovať na zmene svojho vzťahu k dcére aby nedošlo k nepriaznivému zásahu do formujúcej sa osobnosti dieťaťa a prenášaní zodpovednosti za obnovu vzťahu z otca na dieťa. Súd nakoniec zmenil rozsudok v časti týkajúcej sa daňového bonusu a prídavku na dieťa, keďže maloletá F. bola zverená do osobnej starostlivosti matky, ktorá je preto oprávnená na poberanie prídavku na dieťa, otec nie je zárobkovo činný, preto si nemôže uplatniť daňový bonus u zamestnávateľa. Preto oba benefity súd priznal matke. O nároku a výške náhrady trov konania rozhodol súd podľa § 52 CMP.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletej, a to proti výrokom I., III., IV. a VI. z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a ust. § 62 ods. 1 CMP. Dôvodil, že súd nesprávne založil svoje rozhodnutie na závere, že maloletá F. vyjadrila svoj vlastný samostatný názor, ktorý má vychádzať z toho, že preferuje matkinu starostlivosť a k otcovi sa nechce vracaať, pretože sa ho bojí. Súd vôbec nebral zreteľ na okolnosti a dôvody vyslovenia „názoru“ maloletej, ale lipol na formálne prejavovaných názoroch. Bez ďalšieho prevzal názor maloletej vyslovený dňa 31.08.2020, pričom otec navrhoval vykonanie viacerých dôkazov, nešlo iba o znalecké dokazovanie, ktoré by podľa jeho názoru jednoznačne odhalilo a potvrdilo manipulatívne pôsobenie a výchovný vplyv matky na maloletú. Žiadal tiež o pripustenie dôkazov - komunikácie medzi matkou a dcérou, z ktorej nepochybne vyplýva, že matka vnucovala maloletej strach z otca, ktorý inak dcéra nikdy nemala, pričom súd sa s týmto návrhom otca žiadnym spôsobom nevysporiadal, nevykonal ho ani neuviedol pre to dôvody, čím došlo k porušeniu práva otca na spravodlivý proces. Otec poukazuje na Najvyšší súd SR, ktorý vo svojich rozhodnutiach sp. zn. 5 Cdo 47/2017, 7 Cdo 205/2016, ako aj Európsky súd pre ľudské práva, upozorňujú na to, že nie je možné, aby všeobecné súdy stanovisko maloletého dieťaťa bez ďalšieho prevzali a aby založili svoje rozhodnutia iba na jeho prání a nie starostlivom a komplexnom posudzovaní jeho záujmov.

5. Odvolateľ poukázal na to, že obaja rodičia zhodne v konaní tvrdili, že maloletá v auguste 2019 chcela zostať u otca dlhšie, čo samé spochybňuje názor maloletej, ktorý je v skutočnosti želaním a manipuláciou matky. Pri pohovore maloletej na UPSVaR dňa 04.09.2019 maloletá jednoznačne uviedla, že chce bývať u otca a s matkou chcela tráviť čas iba vtedy, ak by to sama chcela. Tento názor pritom vyslovila v čase fungujúcej striedavej starostlivosti (s tým, že koncom leta sama chcela zostať dlhšie u otca, nie v čase odlúčenia od jedného z rodičov po dobu dlhšiu ako deväť resp. dvanásť mesiacov, ako tomu bolo v prípade vypočutia maloletej dňa 01.06.2020 a 31.08.2020). Táto skutočnosť je pritom zásadná. Je preto otázne, prečo maloletá, ak podľa zistenia súdu sa otca bála, nevypovedala už v čase vypočutia dňa 04.09.2019 napríklad o narúšaní súkromia zo strany otca (tieto vyjadrenia jej boli vnútené matkou, ktorá sa o narúšaní súkromia prvýkrát zmienila až vo vyjadrení vo veci 17Em/1/2020) alebo o strachu z otca, ktorý údajne teraz prežíva (otec dodáva, že maloletá z neho nikdy strach nemala a to až do času, čo ju matka odmietla otcovi vrátiť), rovnako sa maloletá nezmienila o tom, že ju otec už matke nevráti (otec ju pritom vždy matke odovzdal v zmysle rozhodnutia), nezmienila sa o zatváraní do izby (táto skutočnosť je rovnako vymyslená, pretože v domácnosti otca nie sú ani kľúče vo dverách izieb), okrem toho otec predkladá čestné vyhlásenie M. R., že otec sa týmto spôsobom k maloletej nikdy nesprával. Z vyššie uvedeného bez pochybností vyplýva, že maloletá o skutočnostiach, ktoré tvrdila dňa 01.06.2020 a 31.08.2020 nemohla vypovedať už dňa 04.09.2019, preto tieto okolnosti nikdy neexistovali ani neexistujú. O strachu z otca a obmedzovaní súkromia a podobne maloletá vypovedá až s odstupom času takmer dvanásť mesiacov strávených v domácnosti matky, teda osoby, ktorá má voči otcovi nenávisť vzťah a ich rozvod sa skončil jej slovami „zničím ťa a vezmem ti všetky deti“. Tieto súvislosti však súd prvej inštancie nijako nebral do úvahy a vychádzal z názoru maloletej, ktorý nie je jej vlastným. Je otázne, ako môže mať maloletá strach z človeka, ktorého nevidela dvanásť mesiacov. Po vykonaní pohovoru s maloletou dňa 31.08.2020, kedy otec objal maloletú, v žiadnom prípade nešlo o „vynútenú náruč otca“, ale obavu maloletej z toho, že jej kontakt s otcom uvidí matka, keďže z predchádzajúcich skúseností vie (na čo sa mu sama dcéra sťažovala), že matka jej vyčítala lúčenie s otcom v čase, kedy si pre dcéru chodievala. Ak má súd „preukázané“ tieto skutočnosti, potom popiera zmysel dokazovania a zistenia skutočného stavu, pretože táto skutočnosť je preukázaná iba subjektívnym vnímaním konajúcej sudkyne. Pokiaľ súd uviedol, že maloletá sa schovala do náručia matky, usmievala sa a v jej spoločnosti opustila budovu, nie je zrejme, ako sudkyňa mohla vidieť úsmev maloletej cez rúško a toto tvrdenie tiež svedčí o nesprávnom a nadhodnotenom vnímaní zo strany

súdu. Vnášanie emócií a vlastných pocitov konajúcej sudkyne do rozhodovania (ktoré považovala za preukázané fakty), predznamenáva zaujatosť a nesprávne rozhodnutie vo veci.

6. Ďalej otec uviedol, že po septembri 2019, kedy matka odmietla maloletú otcovi vrátiť, sa napriek tomu stretli niekoľkokrát pred školou neplánovane, kedy sa otec na žiadosť školy dostavil vyzdvihnúť cestovné výdavky. Maloletá bola na týchto stretnutiach šťastná a spolu s otcom sa prešla po meste až do kostola, otcovi pritom s plačom uviedla, že už sa nemôžu stretávať. To isté uviedla aj pri stretnutí starej matky A. R., o čom otec predkladá otec v prílohe svojho odvolania čestné vyhlásenie starej matky. Ak by mala maloletá strach z otca po udalostiach z januára 2020, nestretla by sa s ním pred jarnými prázdninami v marci 2020 a nešla by s ním do kostola. Zároveň by svoje tvrdenie o strachu z otca uviedla už dňa 1.6.2020 pri pohovore na UPSVaR, keďže boli rozhodujúce pre výber rodiča. Tieto okolnosti maloletá nespomenula z jediného dôvodu, a síce, že sú nepravdivé. Na zisťovanie názoru dňa 31.08.2020 bola už maloletá zo strany matky dostatočne pripravená, bolo jej nadiktované, čo má uviesť. K udalostiam z januára 2020 pred školou ešte dodáva, že do školy sa opäť dostavil na žiadosť školy, stretnutie s dcérou bola iba náhoda, pri stretnutí bola aj pani L., ktorá na maloletú zavolala, keď to však matka uvidela, začala otcovi vulgárne nadávať (to bol dôvod, prečo sa maloletá rozplakala). Nie je pravda ani to, že matka volala políciu na otca, ale otec volal políciu kvôli správaniu matky, ktorá mu dverami vozidla poškodila jeho vozidlo, teda spôsobila škodovú udalosť. Ani vo vzťahu k týmto okolnostiam teda súd prvej inštancie nezistil skutočný stav vecí. Vychádzal iba z tvrdenia maloletej, ktorej tvrdenia sú aj s poukazom na vyššie uvedené iba tvrdeniami matky. Otec v súlade s ust. § 63 CMP navrhuje vypočutie pani L. k onej udalosti a vyžiadanie si záznamu z polície, ktorá sa dostavila na miesto udalosti, ktorú by mala mať zdokumentovanú. Napokon otec uviedol, že dokladá jeho vlastnú komunikáciu s maloletou zo septembra 2019, kedy sa dcéra už nachádzala u matky, z ktorej komunikácie nie je absolútne zrejmy žiadny strach maloletej z otca, práve naopak, dokonca mu posielala srdiečka a pusinky v podobe smajlíkov. Otec pripomína, že súdna prax dlhodobo zastáva názor, že záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti oboch rodičov a ak to nie je možné, potom toho z rodičov, ktorý má na to lepšie predpoklady, okrem iného uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že aj ten druhý je dobrým rodičom. Keďže matka nielenže neuznáva dôležitosť otca v živote maloletej, ale zničila aj jeho vzťah k F., je v rozpore s najlepším záujmom maloletej, aby vyrastala s matkou, pretože práve v jej domácnosti žije v strachu, je vydiieraná a manipulovaná. Otec napokon spochybňuje aj správnosť záverov súdu prvej inštancie v otázke výživného, spochybňuje matkou „preukázané“ výdavky na maloletú. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie. K podanému odvolaniu pripojil čestné prehlásenie A. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, D., v ktorom táto prehlasuje, že v januári 2020 bola so svojou vnučkou F. a spýtala sa jej, prečo nechodí na striedanie k tatinovi ako predtým, na čo maloletá odpovedala, že ona sa už nemôže striedať, že jej to mama nedovolí. Ďalej doložil fotokópie elektronickej komunikácie medzi otcom a maloletou zo septembra 2019, kópiu odvolania voči návrhu na výkon rozhodnutia sp. zn. 17Em/1/2020.

7. Matka maloletej k podanému odvolaniu uviedla, že rozsudok považuje za vecne správny a zákonný. Súd správne rozhodol o zverení maloletej matke najmä s poukazom na názor maloletej, pričom dostatočne prihliadol na jej rozumovú a emocionálnu vyspelosť. Maloletá má u matky vytvorené vhodné podmienky na jej vývin, ako aj podmienky na obnovenie väzby k otcovi, pričom matka je schopná a ochotná dohodnúť sa s otcom na pravidelnom stretávaní sa s dcérou každú nedeľu v reštaurácii, čo sa preukázalo aj priamo na pojednávaní. Naopak otec tvrdil, že on nemá na čom pracovať a následne po pojednávaní sa na dohodnutom nedeľnom stretnutí s maloletou v cukrárni Maxim nezúčastnil a od tej doby neprejavuje o maloletú záujem, nie je teda pravdou, že by sa stretnutia nezúčastnila matka. Matka je toho názoru, že v konaní boli vykonané všetky dôkazy, ktoré mohli mať pre rozhodnutie význam a na záveroch súdu prvej inštancie nemôžu nič meniť ani otcom predložené listiny k odvolaniu, rovnako ako vykonanie dôkazov, ktoré otec v odvolaní požaduje. Matka poukázala na § 43 ods.1 Zákona o rodine, v zmysle ktorého maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a názoru dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť. Otcovi preto neprináleží spochybňovať takto prejavovaný názor maloletej pred súdom. Matka popiera tvrdenia otca, že maloletá strach z neho nikdy nemala, že ju odovzdával načas a že ju netrestal, keď sa nechovala podľa želaní otca, rovnako poprela, že by sa maloletá otcovi zverila, že jej matka zakázala stretávať sa s otcom. Poprela aj to, že by maloletá bola po ich stretnutí šťastná, pretože po týchto udalostiach, kedy si otec na dcéru počkal pred školou a ponúkol, že ju odvezie autom, sa maloletá bála, že ju odvezie k nemu domov a už sa k matke nevráti. Za správny matka považuje rozsudok aj v časti výživného, keďže súd

prihliadol na odôvodnené potreby oprávnenej, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca ako povinného. Navrhla rozsudok potvrdiť.

8. V odvolacej replike otec zotrúval na podanom odvolaní, rozhodnutie považoval za predčasné, nezohľadňujúce všetky relevantné okolnosti veci. Doložil čestné vyhlásenie M. R., v ktorom uvádza, že býva v spoločnej domácnosti s otcom, ktorý nikdy netrestal sestru F. iadnymi fyzickými trestami, nikdy ju neobmedzoval na žiadnu časť domu ani nezatváral do žiadnej izby.

9. Kolízny opatrovník sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

11. Vychádzajúc z obsahu podaného odvolania, otec vytýka súdu prvej inštancie nesprávnosť a neúplnosť skutkových zistení súdu, nevykonanie ním navrhnutých dôkazov a porušenie jeho práva na spravodlivý proces. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že rozsudok súd prvej inštancie týmito vadami skutočne trpí, v dôsledku čoho je napadnuté rozhodnutie nesprávne.

12. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

13. Podľa § 28 ods. 1 písm. a) a § 28 ods. 2 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

14. Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

15. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchovu a starostlivosť o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

16. Rodičovské práva majú v zmysle Zákona o rodine obaja rodičia v zásade v rovnakom rozsahu, ich obsahom je predovšetkým právo vychovávať svoje maloleté dieťa, čo sa realizuje najmä formou osobnej starostlivosti. Rodič, ktorý nemá dieťa vo svojej osobnej starostlivosti môže toto právo realizovať prostredníctvom osobného, prípadne iného napr. písomného, elektronického či telefonického styku. Predovšetkým však osobný styk takéhoto rodiča s dieťaťom je nesmierne dôležitý a všeobecne platí, že v najlepšom záujme maloletého dieťaťa je práve čo najširší styk s druhým rodičom. Separácia rodičov so sebou vždy prináša nutnosť riešiť vhodný model starostlivosti o dieťa tak, aby bolo rešpektované právo dieťaťa byť vychovávané oboma rodičmi. Záonné podmienky pre zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov vyžadujú, aby boli rodičia spôsobilí dieťa vychovávať, aby mali o výchovu dieťaťa záujem, aby bolo zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v jeho záujme a aby touto úpravou boli lepšie zabezpečené potreby maloletého dieťaťa. Súdu vyplýva priamo zo zákona povinnosť skúmania, či striedavou starostlivosťou by mohli byť lepšie

zaistené potreby dieťaťa. V prípade splnenia týchto podmienok by striedavá starostlivosť mala v praxi predstavovať po rozpade partnerského vzťahu rodičov jednu z najpodstatnejších alternatív riešenia pre deti.

17. V predmetnej veci bola maloletá F. na čas po rozvoze manželstva jej rodičov zverená rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 17P/27/2014 - 290 zo dňa 10.03.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 23CoP/34/2016 - 406 zo dňa 28.11.2016 do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorí sú obaja oprávnení zastupovať ju a spravovať jej majetok v bežných veciach, daňový bonus na maloletú si mohla uplatňovať matka a prídavok na dieťa otec. Výkon osobnej starostlivosti rodičov bol upravený s týždenným striedaním o 18.00 hodine v nedeľu s osobitnou úpravou počas sviatkov a prázdnin. Výživné určené nebolo.

18. Matka podala v januári 2020 návrh na zmenu výchovného prostredia maloletej, ktorú žiadala zveriť do svojej osobnej starostlivosti z dôvodu, že podľa jej názoru striedavá starostlivosť už nie je v záujme maloletej. Z návrhu matky vyplýva, že počas prebiehajúceho striedania sa stávalo, že maloletá nebola matke odovzdaná v stanovenom čase s tým, že otec sa vyhovárал na vôľu maloletej, ktorá nechcela k matke ísť. Takto v auguste 2019 matka vyhovelа vôli maloletej ponechať ju o týždeň dlhšie u otca a následne otec mal zase maloletú ponechať dlhšie u matky. Tento čas sa ale predĺžil o tri týždne a keď sa maloletá ani potom nechcela k matke vrátiť, matka musela dať veci do poriadku cez sociálnych pracovníkov a políciu, následne sa maloletá opäť striedala v zmysle rozsudku až do dňa, kedy sa (podľa tvrdenia matky v návrhu) maloletá matke vyjadrila, že sa otca bojí, obáva sa, že ak k nemu pôjde, už sa viac k matke nebude môcť vrátiť. Odvtedy zostala u matky.

19. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie zisťoval názor maloletej a vychádzajúc z neho zveril maloletú do starostlivosti matky. Odvolací súd však mal za to, že názor maloletej nie je v tomto prípade postačujúci na prijatie rozhodnutia o novej úprave rodičovských práv a povinností k maloletej. Spisový materiál obsahuje vzájomne si odporujúce prejavované názory maloletej, na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany boli spísané viaceré úradné záznamy, ktoré v podstate dokumentujú vývin situácie v rodine a postupnú transformáciu názorov maloletej F., ktoré nasvedčujú možnému ovplyvňovaniu matkou, ako uvádza otec maloletej. Dňa 22.8.2019, teda v čase prebiehajúcej striedavej starostlivosti, matka oznámila úradu, že otec jej maloletú dovezol, ale táto nechcela ísť a povedala, že chce ešte ostať u otca, čo jej matka umožnila. Podľa úradného záznamu spísaného opäť na úrade práce, soc. vecí a rodiny dňa 04.09.2019, sama maloletá uviedla sociálnym pracovníkom, že má rada oboch rodičov, chce však byť u tatina a s maminou sa chce stretávať keď ona bude chcieť. Následne zo záznamu spísaného na úrade dňa 04.11.2019 vyplýva, že otec oznámil problémy s maloletou, s ktorou už nebol tri týždne a ani mu netelefonovala. Podľa ďalšieho úradného záznamu zo dňa 01.06.2020 už sa maloletá pred sociálnymi pracovníkmi vyjadrila tak, že nechce byť u otca, chce byť u mamy, tam je jej dobre, s otcom sa chce stretávať kedy si ona povie, má možnosť dohodnúť si s ním stretnutie cez messenger. Ako dôvod uviedla, že „bola svedkom konfliktu pred školou a potom nejako mal otec nerešpektovať rozhodnutie maloletej, že chce byť s matkou“.

20. Z uvedených dôkazov je zrejmé, že maloletá sa u otca koncom leta a na jeseň 2019 cítila dobre, preferovala jeho osobnú starostlivosť pred matkinou. Približne v polovici októbra 2019 zostala u matky a s otcom sa prestala stykať i kontaktovať. V roku 2020 úplne zmenila svoje preferencie a prezentovala opačný názor ako pôvodne a uviedla, že chce byť v starostlivosti matky. Na rovnakom názore zotrvala aj počas výsluchu pred súdom dňa 31.08.2020, kedy uviedla, že od minulého roka ani viac k otcovi nešla, rozhodla sa tak po lete. Otec prišiel viackrát po Vianociach do školy, z toho mala vždy stres, lebo sa bála, že ju zoberie. Raz ju odprevadil k babke a cestou sa rozprávali, videli sa po dlhej dobe, k otcovi do bytu nechce, chce byť stále u mamy, nikdy by k otcovi nešla.

21. Vychádzajúc z uvedeného, musel odvolací súd dať otcovi za pravdu v tom, že maloletá zmenila názor až s odstupom času takmer deviatich mesiacov strávených v domácnosti matky (kedy začala uvádzať strach z otca a obmedzovanie súkromia zo strany otca). Tejto skutočnosti súd prvej inštancie nevenoval dostatočnú pozornosť, hoci ide o veľmi výrazný zvrät v postoji maloletej voči otcovi, ktorého ešte v čase, kedy s ním naposledy bola v kontakte v rámci prebiehajúcej striedavej starostlivosti, považovala za toho z rodičov, v ktorého výlučnej starostlivosti by chcela zostať. Pokiaľ následne (už v permanentnej starostlivosti matky) diametrálne zmenila postoj a začala tvrdiť iné skutočnosti, ide o také okolnosti, ktoré vyvolávajú aj podľa názoru odvolacieho súdu potrebu znaleckého dokazovania za

účelom zistenia možnej manipulácie matkou. Z dokazovania teda vyplynul záver, že maloletá začala odmietaať otca odkedy sa nachádza v starostlivosti matky. Od uvedeného času začala menii na otca názor a začala prezentovať strach z neho. Takéto okolnosti musia nepochybne vzbudiť pozornosť a bolo preto úlohou súdu, aby za súčinnosti odborníka zistil príčinu tohto správania dieťaťa. Práve znalec z odvetvia psychológie je schopný zistiť, či to nie je práve matka, ktorá zasieva u maloletej averziu voči otcovi, ktorá ide proti záujmom maloletého dieťaťa. Nesprávny bol preto postup súdu prvej inštancie, ktorý ignoroval námietky otca v uvedenom zmysle a nevykonal ním navrhnutý dôkaz znalcom z odvetvia psychológie. Tak ako neprináležii súdu vnášaať do rozhodovania svoje emócie (čo vyplýva v tomto prípade z viacerých častí odôvodnenia rozsudku), neprináležii súdu ani stavať sa do pozície psychológa a robiť vlastné psychologické závery, na ktoré nemá potrebné odborné znalosti.

22. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie dôvodil, že odborným vyšetrením znalcom sa nezistíuje, akým spôsobom a z akého dôvodu dcéra dospela k záveru, že chce zostať žii výlučne u matky v jej osobnej starostlivosti a s otcom sa stretávať bez nariadenej úpravy styku súdom a stretnutia realizovať výlučne v prítomnosti matky a na verejnosti. Podľa názoru prvoinštančného súdu nebolo potrebné nariadiť otcom navrhované znalecké dokazovanie na zistenie, či sa ho dcéra naozaj boii alebo sa ho neboii, či je manipulovaná resp. ovplyvňovaná matkou, ktorá ju núti preberaať jej názory. S týmto názorom prvoinštančného súdu však súhlasii nemožno, pretože znalecké dokazovanie má práve naopak, uvedené skutočnosti ozrejmiť, pretože môžu významným spôsobom ovplyvniť rozhodovanie súdu. Je v rozpore so záujmami maloletej, pokiaľ by súd ignoroval prípadnú zistenú manipuláciu dieťaťa jedným z rodičov smerujúcu k odcudzeniu dieťaťa s druhým rodičom, a nevyvodil z takýchto zistení žiadne dôsledky. Odvolací súd pripomína, že spoločným znakom konaní vo veciach starostlivosti o maloletých je, že v týchto konaniach ide predovšetkým o záujem maloletých detí v zmysle čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Najlepší záujem dieťaťa nie je v zákone nijako definovaný a preto musí byť posudzovaný s ohľadom na právo dieťaťa na rodinný život v zmysle čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v nadväznosti na právo na starostlivosť oboch rodičov zakotvené v článku 7 a 9 Dohovoru o právach dieťaťa a čiastkové práva dieťaťa garantované v článku 12 Dohovoru o právach dieťaťa. Výsledkom týchto konaní by teda nemalo byť vyriešenie sporu medzi účastníkmi konania, ale zabezpečenie výsledku konania, ktorý zodpovedaa najlepšiemu záujmu maloletého dieťaťa.

23. Rozhodnutie súdu prvej inštancie uvedené zásady nerešpektuje. Rešpektuje výlučne vyslovený názor maloletej, ktorý (hoci ho nepochybne treba brať do úvahy) však nielen vzhľadom na jeho premenlivosť, ale aj vek dieťaťa a najmä zistené vyššie uvádzané okolnosti prípadu, nemôže byť jediným rozhodujúcim faktorom pre prijatie rozhodnutie súdu o zmene úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej tak, ako to urobil prvoinštančný súd. Výsledok prvoinštančného konania v danom prípade totiž znamená pre maloletú prakticky úplné prerušenie kontaktov s otcom, s ktorým ešee do septembra 2019 mala vynikajúce vzťahy a označovala ho z rodičov za toho preferujúceho a to v podstate do momentu, kým starostlivosť o dieťa neprevzala matka. Spôsob rozhodnutia veci súdom prvej inštancie, kedy zrušii striedavú starostlivosť, otcovi neupravii ani styk s maloletou a nijakým spôsobom nereflektuje na podozrenie z manipulácie dieťaťa matkou, znamená odopretie prístupu k súdu nielen otcovi dieťaťa ale aj dieťaťu samotnému, ktoré však pre svoj vek zatiaľ nie je dostatočne schopné posúdiť jeho význam. Treba si uvedomiť, že pokiaľ by aj maloletej skutočne nevyhovovala striedavá osobná starostlivosť a inklinovala viac k matke, niet žiadneho dôvodu ponechať otca bez akejkoľvek úpravy styku s maloletou.

24. Odvolací súd pripomína, že § 24 ods. 4 Zákona o rodine ukladaa súdom pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom, dbaať aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov i právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Styk rodiča s maloletým dieťaťom sa uskutočňuje predovšetkým v záujme dieťaťa a jeho účelom je najvhodnejším spôsobom a čo v najväčšej miere zmeňšovať nepriaznivé dôsledky narušených vzťahov medzi rodičmi, ktoré často majú mimoriadne nepriaznivý dopad na celkový psychický stav dieťaťa a jeho citovú výchovu. Styk rodiča s maloletým dieťaťom má zaisťii v čo najväčšej miere vytváranie a udržovanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citového puta k obom rodičom, aby dieťa pokiaľ možno v minimálnej miere pociťovalo výchovu v neúplnej rodine. K splneniu tohto cieľa by mali obaja rodičia prispievať a snažiť sa o vytvorenie priaznivých podmienok bez ohľadu na existenciu rozporov medzi nimi. V tejto súvislosti nemožno opomenúť ani to, že záujem na vytvorení dobrých citových vzťahov medzi dieťaťom a rodičom, ktorému nebolo dieťa zverené do výchovy, je daný aj tým, že tento citový vzťah v prípade neočakávaných

životných udalostí umožní nahradiť výchovu týmto rodičom. Iba mimoriadne, ak je to potrebné v záujme zdravia dieťaťa, súd styk dieťaťa s rodičom obmedzí, alebo ho i zakáže. Spofahlivá úvaha o tom, či je styk rodiča, ktorý nemá dieťa vo svojej výchove, s maloletým dieťaťom na prospech tohto dieťaťa a ďalej, aká úprava tohto styku zodpovedá v konkrétnom prípade najlepšiemu záujmu dieťaťa a pomerom oboch rodičov, je podmienená náležitým zistením skutkového stavu veci.

25. V danej veci podľa názoru odvolacieho súdu iba za súčinnosti znalca dokáže súd vyhodnotiť okolnosti, týkajúce sa vzťahov medzi členmi rodiny maloletej F., zistiť vzájomný vzťah rodičov a maloletej i rodičov navzájom, zistiť dôvody súčasného nepriateľského nastavenia maloletej voči otcovi i ďalšie významné okolnosti a ustáliť optimálny model starostlivosti rodičov o maloletú a tomuto potom prispôbiť frekvenciu styku tak, aby bol zachovaný čo najširší kontakt dieťaťa s druhým rodičom. Maloleté dieťa má právo na styk s oboma rodičmi, a toto právo vyplýva priamo zo zákona, rovnako rodičia majú obaja právo stýkať sa so svojím dieťaťom. Je nesprávne rozhodnutie súdu, ktorým za uvedenej situácie (kedy dieťa je ponechané v osobnej starostlivosti jedného z rodičov a otec v konaní tvrdí, že sa od jesene 2019 nevie s dieťaťom stretnúť) zrušil striedavú starostlivosť bez akejkoľvek úpravy styku dieťaťa s druhým rodičom. Je nepochybné v záujme maloletej, aby bol zabezpečený jej pravidelný osobný styk s otcom, ktorý má dcéru rád a chcel by sa v čo najširšej miere starostlivosti a výchove svojej dcéry podieľať.

26. V zmysle § 25 v spojení s § 36 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností s tým, že ak sa nedohodnú, súd ich môže upraviť aj bez návrhu. Takto sa môžu dohodnúť aj o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia vo veci, vtedy sa dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom stane súčasťou rozhodnutia o úprave rodičovských práv a povinností alebo v opačnom prípade, teda ak sa o tejto otázke nedohodnú, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí. Jediná výnimka z tohto platí vtedy, ak rodičia výslovne úpravu styku žiadajú neupraviť. O takýto prípad však v preskúmvanej veci nešlo. Z obsahu spisu vyplýva, že súd neupravil styk otca s maloletou s prihliadnutím na pranie maloletej F., ktorá deklaruje, že má z otca strach a zohľadnil aj údajnú dohodu rodičov uzavretú na pojednávaní za účelom obnovy vzťahu otca s dieťaťom, keď súd mal za to, že je potrebné, aby otec sám začal pracovať na zmene svojho vzťahu k dcére aby nedošlo k nepriaznivému zásahu do formujúcej sa osobnosti dieťaťa a prenášaní zodpovednosti za obnovu vzťahu z otca na dieťa. Uvedené závery súd prvej inštancie nie sú namieste. Žiadna rodičovská dohoda o úprave styku s maloletou nebola uzavretá právne relevantným spôsobom a z obsahu spisu nevyplýva ani to, že by rodičia požiadali súd, aby ponechal styk otca s maloletou neupravený. Zo zápisnice z posledného pojednávania vyplýva iba to, že kolízny opatrovník navrhol rodičom, aby sa v nedeľu 06.09.2020 o 15.00 hod. stretli za prítomnosti maloletej v tam označenej cukrárni, na čom sa zhodli, je však zrejmé, že žiadna konkrétna dohoda o úprave styku medzi nimi uzavretá nebola a ani sa žiadna nerealizuje (nedošlo ani na stretnutie dňa 06.09.2020).

27. Vychádzajúc z uvedených skutočností mal odvolací súd za to, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutočný stav veci, nevykonal dôkazy, ktoré boli navrhnuté a boli významné pre rozhodnutie a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (súd bral do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývali, a neprihliadol na skutočnosti, ktoré vyplývali z dôkazov). Závery súdu sú preto minimálne predčasné.

28. O tom, že v prejednávanej veci došlo k zmene pomerov oproti pomerom, za akých bolo rozhodované o striedavej osobnej starostlivosti v roku 2016, niet pochyb a táto zmena vyžaduje odlišnú úpravu rodičovských práv a povinností k maloletej. Zmena v osobnej starostlivosti však môže byť realizovaná rôznym spôsobom, resp. rôzne intenzívnym odklonom od pôvodnej úpravy na škále od striedavej starostlivosti oboch rodičov v inom pomere než pôvodne (t.j. s trávením dlhšieho času u jedného z rodičov), alebo zmenou výchovného prostredia zverením jednému z rodičov s rôznymi modifikáciami úpravy styku druhého rodiča s maloletým dieťaťom. Inak povedané, ak nie je dobre možný z akýchkoľvek dôvodov model starostlivosti, pri ktorej bude zachovaný rovnaký podiel každého z rodičov na starostlivosti o maloleté dieťa, súd podľa okolností prípadu volí taký model úpravy styku dieťaťa s druhým rodičom, aký zodpovedá najlepšiemu záujmu dieťaťa pri súčasnom rešpektovaní práva dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a jeho práva na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Pritom súd vždy posudzuje celý súbor relevantných faktorov, ako vzťahy medzi dieťaťom a rodičmi, záujem rodičov o dieťa, spôsobilosť

každého rodiča starať sa o dieťa, súrodenecké väzby, vhodnosť bytových podmienok, schopnosť komunikácie medzi rodičmi a pod. a samozrejme, akonáhle je to vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa možné, berie do úvahy aj názor dieťaťa samotného. Treba však zdôrazniť, že samotný názor dieťaťa nemôže byť jediným vodítkom pre súd, a to nielen z dôvodu, že dieťa môže byť ovplyvnené niektorým z rodičov, ale najmä z dôvodu, že len zriedka dokáže objektívne posúdiť, čo je skutočne v jeho najlepšom záujme. Podľa názoru odvolacieho súdu práve znalec z odvetvia psychológie by mohol súdu poskytnúť odborný pohľad na situáciu v rodine a dôvody, pre ktoré maloletá otca odmieta, aby mohol zabezpečiť ochranu práv maloletej.

29. Vedený týmito úvahami odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Po vrátení veci prvoinštančný súd vec znova prejedná, vykoná potrebné znalecké dokazovanie znalcom z odvetvia psychológie k otázke vhodného modelu osobnej starostlivosti (zistí skutočné postoje a názory maloletej, dôvody, pre ktoré maloletá preferuje domácnosť matky, dôvody vedúce k odmietaniu otca maloletou a či sa skutočne otca bojí, ako aj to, či matka vedome alebo nevedome programuje maloletú, aby stála na jej strane a proti otcovi, či matka rešpektuje rolu otca a ďalšie súvisiace otázky, ktoré môžu súd usmerniť pri rozhodovaní o vhodnosti striedavej alebo inej osobnej starostlivosti), vykoná prípadné ďalšie dôkazy navrhnuté účastníkmi konania (aj ex offa) a to aj s prihliadnutím k argumentácii otca i matky, predostretej v odvolacom konaní, preverí všetky okolnosti prípadu tak, aby získal dostatočný podklad pre zistenie vhodného modelu osobnej starostlivosti, vykonané dôkazy súd vyhodnotí jednotlivo aj vo vzájomných súvislostiach, vec náležite právne posúdi a opätovne rozhodne. Ak výsledky vykonaného dokazovania ukážu, že striedavá starostlivosť nie je v najlepšom záujme maloletej, súd upraví styk otca s maloletou (alebo schváli rodičovskú dohodu) tak, aby sa mohol aj on na osobnej starostlivosti pravidelne podieľať. Podľa rozhodnutia o osobnej starostlivosti súd rozhodne opätovne aj o vyživovacej povinnosti na maloletú, a v prípade potreby aj o ďalších súvisiacich právach a povinnostiach rodičov. V závislosti od výsledkov znaleckého dokazovania tiež zváži súd prvej inštancie uloženie povinnosti rodičom s maloletou podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu, ak to bude v záujme maloletej. Prvoinštančný súd svoje nové rozhodnutie odôvodní v súlade s ustanovením § 220 CSP tak, aby právne závery, ku ktorým dospeje, mali oporu vo vykonanom dokazovaní a aby úvahy súdu k týmto záverom vedúce, boli logické a presvedčivé. V novom rozhodnutí súd rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

30. Uvedené rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).